

Werknemers Pensioen Lange
Staatsobligatiefonds
Halfjaarverslag

2016

a.s.r.
de nederlandse
vermogens
beheerders

Algemene informatie Werknemers Pensioen Lange Staatsobligatiefonds

Kantooradres Fonds

Archimedeslaan 10
3584 BA Utrecht

Beheerder

ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V.
Archimedeslaan 10
3584 BA Utrecht

Directie Beheerder

Dhr. D. Gort
Dhr. M.G. Jekel
Dhr. J.Th.M. Julicher
Dhr. G.C. Mattu

Juridisch eigenaar beleggingen

Stichting ASR Bewaarder
Archimedeslaan 10
3584 BA Utrecht

Directie Stichting ASR Bewaarder

Dhr. O.C.G. Dries
Mevr. L. van der Spek

Administrateur

ASR Nederland N.V.
Afdeling a.s.r. Group Asset Management
Archimedeslaan 10
3584 BA Utrecht

Bewaarder (custodian)

ABN AMRO Bank N.V.
Gustav Mahlerlaan 10
1082 PP Amsterdam

Accountant

Ernst & Young Accountants LLP
Wassenaarseweg 80
2596 CZ Den Haag

Juridisch adviseur van de Beheerder

De Brauw Blackstone Westbroek N.V.
Burgerweeshuispad 301
1076 HR Amsterdam

Datum van oprichting

30 september 2013

Inhoudsopgave

Profiel­schets	4
Algemeen	4
Ver­slag van de be­heer­der	8
Werk­nemers Pen­sioen Lan­ge Staatsob­ligatie­fonds	13
Half­jaar­reke­ning 2016	16
Balans	17
Winst- en ver­liesre­ke­ning	17
Kas­stroom­over­zicht.....	18
Gronds­la­gen voor waar­de­ring en re­sul­taat­be­pa­ling	19
Toe­lich­ting op de ba­lans en de winst- en ver­liesre­ke­ning	23
Overige in­for­ma­tie	28
Bij­lage	29

Profielschets

Algemeen

Het Werknemers Pensioen Lange Staatsobligatiefonds (het Fonds of WPLS) wordt aangeboden in pensioenregelingen op basis van een beschikbare premie, mogelijk in combinatie met een belegging in een goed gespreid mixfonds. Door het Fonds wordt meer zekerheid over de hoogte van de uiteindelijke pensioenuitkering nagestreefd. Op de pensioendatum koopt een deelnemer uitkeringen aan voor ouderdomspensioen (en eventueel partnerpensioen). De prijs voor deze uitkeringen is afhankelijk van de marktrente die op dat moment geldt.

Het Fonds is uitgezonderd van het opstellen van een prospectus, zoals bedoeld in de Wft. Echter is er wel een Informatiememorandum beschikbaar die waardevolle informatie voor potentiële Polishouders bevat. Het dient ten behoeve van de informatievoorziening richting de consument en is gebaseerd op zelfregulering door de verzekeringsbranche, gestimuleerd door het Verbond van Verzekeraars.

Door middel van een verzekeringsproduct, hier het Werknemers Pensioen (een beschikbare premieregeling) van De Amersfoortse, kan worden belegd in het fonds:

Het Fonds	Manager
Werknemers Pensioen Lange Staatsobligatiefonds (WPLS)	De heer M. (Marèn) Klap

Structuur van het Fonds

Het Fonds is op 30 september 2013 opgericht en is een in Nederland gevestigd besloten fonds voor gemene rekening met een open-end karakter met opstartkapitaal (€ 15 mln) van ASR Levensverzekering N.V. om het fonds voldoende omvang te geven. In januari 2014 werden de eerste polishoudergelden belegd in het Fonds.

Het open-end karakter heeft betrekking op de mogelijkheid die het Fonds biedt elke handelsdag middelen te storten en te onttrekken. De Participanten in het Fonds zijn uitsluitend gerechtigd tot een evenredig deel van het Fonds in de verhouding van het aantal Participaties, waarmee zij in het Fonds deelnemen.

De Participaties worden vooralsnog niet aan enige effectenbeurs genoteerd.

Beleggingsfilosofie van het Fonds

De doelstelling van het Werknemers Pensioen Lange Staatsobligatiefonds is het bieden van een goed gespreide portefeuille staatsobligaties met een lange resterende looptijd en met een beperkt kredietrisico.

Het beleid van het Fonds is erop gericht om op langere termijn een totaalrendement te behalen dat vergelijkbaar is met dat van de benchmark (vergelijkingsmaatstaf) BoA/ML EMU AAA Direct Government indices. Het Fonds belegt hoofdzakelijk in obligaties en andere verhandelbare vastrentende schuldbewijzen met in het algemeen een hogere rentegevoeligheid, uitgegeven of gegarandeerd door overheden die deel uitmaken van de Europese Monetaire Unie of door supranationale instellingen, evenals covered bonds en mortgage backed securities (MBS)

Beheerder en Juridisch Eigenaar

Het Fonds heeft een Beheerder en een Juridisch Eigenaar. De Beheerder van het Fonds is ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V. (hierna 'ANB'). ANB beschikt over een door de Stichting Autoriteit Financiële Markten (hierna 'AFM') verleende vergunning als bedoeld (artikel 2:65 en 2:67 Wet financieel toezicht). Dientengevolge zijn de verplichtingen uit de Wet op het financieel toezicht niet toepasselijk op de Beheerder voor zover het Fonds betreft. Potentiële beleggers, zijnde groepsmaatschappijen van de Beheerder in de zin van artikel 1:13a onder g Wft, worden daarom nogmaals met nadruk gewezen op het feit dat het Fonds niet onder toezicht staat van de AFM.

De Juridisch Eigenaar van het Fonds is Stichting ASR Bewaarder. De Juridisch Eigenaar is opgericht op 17 juni 1996 en is een stichting in concernverband van ASR Nederland. De Juridisch Eigenaar is statutair gevestigd te Utrecht en ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 41135730. Hoewel ten aanzien van het Fonds de regels uit de Wet op het financieel toezicht niet toepasselijk zijn, kent de Bewaarder een statutair beperkt doel in de zin van artikel 4:37j Wft. De taken van de Juridisch Eigenaar zijn beperkt tot het optreden als juridisch eigenaar van (juridisch gerechtigd tot) alle activa die tot het Fonds behoren, alsmede het administreren en bewaren van deze activa. Verplichtingen die deel uitmaken of deel gaan uitmaken van het Fonds worden aangegaan op naam van de Juridisch Eigenaar.

Risico's bij het deelnemen in Fondsen

Beleggen impliceert het aangaan van transacties in financiële instrumenten. Aan het beleggen in het onderhavige fonds en aan het gebruik van financiële instrumenten zijn risico's verbonden. De belangrijkste risicocategorieën, verbonden met transacties in financiële instrumenten, worden benoemd in het jaarverslag en zijn tevens in hoofdstuk 4 van het informatiememorandum opgenomen.

Risicomanagement

Het beheersen van risico's is verbonden aan het risicoprofiel van het Fonds. Het risicoprofiel dient altijd in samenhang gezien te worden met de kansen, zoals deze tot uitdrukking komen in de rendementen. Daarom is niet zozeer het zoveel mogelijk inperken van risico's als wel het streven naar een optimale verhouding tussen rendement en risico binnen acceptabele limieten het uitgangspunt.

ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V., de Beheerder, bewaakt met behulp van een systeem van risicobeheersingsmaatregelen dat het Fonds in het algemeen en de beleggingsportefeuille in het bijzonder blijft voldoen aan de randvoorwaarden zoals die in het informatiememorandum zijn vastgelegd, aan de wettelijke kaders en aan de meer fonds specifieke interne uitvoeringsrichtlijnen.

Dergelijke richtlijnen zijn onder meer opgesteld ten aanzien van de mate van spreiding van de portefeuille, de kredietwaardigheid van debiteuren waarmee zaken wordt gedaan en de liquiditeit van beleggingen. Zo zal een brede en goede spreiding van de beleggingen naar verwachting een dempend effect hebben op onderkende prijsrisico's, terwijl selectie op kredietwaardigheidsniveau en limietbewaking de mogelijkheid scheppen om kredietrisico's te beheersen. Liquiditeitsrisico's kunnen worden beperkt door hoofdzakelijk in courante, beursgenoteerde effecten te beleggen. Door gebruik te maken van afgeleide financiële instrumenten is het mogelijk om prijsrisico's zoals valuta- en renterisico's af te dekken of te sturen. Tevens bieden deze instrumenten mogelijkheden tot efficiënt portefeuillebeheer bijvoorbeeld bij anticipatie op in- en uitstroom. Bij het gebruik van derivaten wordt ervoor zorg gedragen dat de markt exposure van de portefeuille in lijn is met hetgeen bereikt zou kunnen worden zonder gebruik te maken van derivaten. Daarnaast zullen derivaten zodanig worden gebruikt dat de portefeuille als geheel binnen de beleggingsrestricties blijft. De bedrijfsvoering van de beheerder, voor zover die van toepassing is op de activiteiten van de beleggingsinstelling, is mede gericht op het beheersen van operationele risico's.

Afdeling a.s.r. Group Asset Management (voorheen a.s.r. Financial Markets) binnen ASR Nederland N.V. voert de feitelijke uitvoering uit van het beleggingsbeleid van de Beheerder. De afdeling "Group Asset Management" is een zelfstandig bedrijfsonderdeel van ASR Nederland N.V. De Beheerder heeft in het kader van risicobeheer gezamenlijk met a.s.r. Group Asset Management voor het jaar 2015 een ISAE 3402 type II verklaring verkregen zonder materiële bevindingen ten aanzien van de (beleggings)processen. a.s.r. Group Asset Management zal ook voor het jaar 2016 opteren voor de ISAE 3402 type II verklaring.

Inzicht in risico's

Het halfjaarverslag heeft onder meer als doel om inzicht te verschaffen in risico's die zich gedurende de verslagperiode voor hebben gedaan.

De belangrijkste risico's welke van toepassing zijn of zich voor kunnen doen voor het Fonds zijn:

Marktrisico:

De lage rentestand heeft gevolgen voor het rendement van staatsobligaties. Tevens kan bij een stijging van de kapitaalmarktrente de marktwaarde van de obligaties, en daarmee van het Fonds, in waarde dalen. Gezien het renterisicoprofiel van het Fonds is dit risico groter dan bij vergelijkbare fondsen die beleggen in staatsobligaties met een gemiddeld kortere looptijd.

Kredietrisico:

Door posities in periferielanden en niet staatsobligaties is er een grotere kans dat de tegenpartij niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Finland werd op 11 maart gedowngrade door Fitch van AAA naar AA+ en zal niet meer deel uitmaken van de benchmark.

Valutarisico:

Het Fonds heeft de mogelijkheid om naast de Euro te beleggen in Zwitserse kronen, Amerikaanse dollars en Britse ponden. Per 30 juni 2016 waren geen posities aanwezig met een vreemde valuta.

Liquiditeitsrisico:

Het opkoopprogramma van obligaties door de Europese Centrale Bank kan leiden tot verstoringen in de markt op de korte en middellange termijn.

Politieke en economische risico:

Door de posities in periferielanden is er een verhoogd risico als gevolg van de politieke situaties in met name de Zuid-Europese landen. Deze landen kenmerken zich door een hogere volatiliteit. Indien zich een situatie voordoet met een periferieland dan heeft dat ook indirect impact op de staatsrente van andere Eurolanden.

Rendementsrisico:

Door actief beheer van de portefeuille binnen de grenzen van het mandaat kan een afwijking ontstaan ten opzichte van de benchmark. Op verslagdatum was het Fonds overwogen in staatsobligaties van Nederland, Finland, Oostenrijk en onderwogen in Duitsland. Hiermee is een rendementsrisico in de portefeuille aanwezig ten opzichte van de benchmark.

Al deze genoemde risico's vallen binnen het mandaat en worden waar nodig tijdig beheerd en gemitigeerd.

Het opgenomen overzicht in de bijlage van de "Specificaties van de Beleggingen" biedt informatie inzake de mate van spreiding van beleggingen op het gebied van zowel regio en valuta per individuele naam, alsmede inzake rentepercentage en resterende looptijd per belegging in geval van vastrentende beleggingen en geeft daarmee onder meer een indicatie van prijsrisico's. Wat betreft afgeleide financiële instrumenten zijn, voor zover deze instrumenten onderdeel van de portefeuille op verslagmoment uitmaken, specificaties opgenomen in de toelichting van de balans en/of winst- en verliesrekening, voor zover relevant.

Vergadering van Participanten

Vergaderingen van Participanten worden gehouden indien de Beheerder dit in het belang van de Participanten acht. Het recht om vergaderingen van Participanten bijeen te roepen komt niet toe aan individuele of groepen Participanten. Een Participatie geeft recht op het uitbrengen van één stem. Delen van Participaties geven geen stemrecht.

Stembeleid

De Beheerder van het Fonds kan stemrechten die verbonden zijn met onderliggende beleggingen uitoefenen. De Beheerder heeft een stembeleid ontwikkeld op basis waarvan zij haar rol als belegger uitoefent. De stemverantwoording geeft inzicht in de wijze waarop de Beheerder haar stemrecht uitoefent op de aandeelhoudersvergaderingen van haar deelnemingen. De Beheerder heeft haar stembeleid afgestemd op het stembeleid van ASR Nederland N.V.

Uitlenen van effecten

Het Fonds leent momenteel geen effecten uit. Met verwijzing naar het Informatiememorandum en/of de voorwaarden van beheer en bewaring kunnen onderliggende effecten worden uitgeleend onder de daar genoemde voorwaarden.

Kosten en vergoedingen

Bij uitgifte en inkoop van Participaties wordt door het Fonds transactiekosten in rekening gebracht, ook op- of afslag genoemd. Deze kosten komen ten gunste van het Fonds ter compensatie van transactiekosten die worden gemaakt indien als gevolg van uitgifte onderliggende beleggingen moeten worden aangekocht of als gevolg van inkoop beleggingen moeten worden verkocht. Het percentage voor de op- of afslag ten opzichte van de Intrinsieke waarde is 0,15%. Het percentage kan wijzigen indien marktomstandigheden en/of de daadwerkelijk gerealiseerde transactiekosten daartoe aanleiding geven.

Naast de transactiekosten heeft het Fonds ook een Lopende kosten Factor (LKF) op jaarbasis welke aan de beheerder wordt betaald ten behoeve voor het beheer van het fondsvermogen. Deze LKF bestaat uit een beheervergoeding (0,15%) en servicevergoeding (0,10%), maar ook andere kosten exclusief rentekosten, eventuele belastingen en transactiekosten. Er wordt voor het Fonds gestreefd naar een LKF van maximaal 0,25% op jaarbasis.

Compensatie in het geval van een onjuist berekende Intrinsieke waarde

Indien de Intrinsieke waarde van het Fonds onjuist is berekend en de afwijking ten opzichte van de juiste Intrinsieke waarde minimaal 1% bedraagt, zal de Beheerder eventueel nadelige gevolgen aan de zittende Participanten in het Fonds vergoeden. Deze compensatie zal alleen plaatsvinden indien de Beheerder binnen dertig dagen na de datum waarop een onjuiste berekening van de Intrinsieke waarde heeft plaatsgevonden de onjuiste berekening heeft vastgesteld.

SRI beleid

In 2007 heeft ASR Nederland N.V., mede namens ANB, haar beleid inzake "Socially Responsible Investing" (SRI) opnieuw geformuleerd. Het SRI beleid geldt voor alle door a.s.r. beheerde beleggingen binnen ASR Nederland. Het SRI beleid legt de nadruk op positieve selectie van 'best practices en best products' gebaseerd op 'Environmental, Social en Governance' (ESG) criteria. De positieve selectie vindt onder meer plaats voor de keuze van de landen (staatsleningen) alsmede voor de keuze voor ondernemingen (aandelen en bedrijfsobligaties). Tegelijkertijd hanteren wij uitsluitingscriteria ten aanzien van wapenproducenten en de tabaks-, gok- en nucleaire industrie en screenen wij op het respecteren van mensen- en arbeidsrechten. Daarnaast voert a.s.r. een restrictief beleid ten aanzien van producenten van gevaarlijke chemicaliën, genetisch gemodificeerde producten en alcohol, de seksindustrie en ondernemingen die dierproeven doen. Hierbij hanteert a.s.r. de richtlijnen van Forum Ethibel. Voor nadere informatie verwijzen wij naar www.asr.nl. Wanneer wij ons beleggingsbeleid niet alleen baseren op cijfermatige en economische factoren maar ook op kwalitatieve ESG-criteria, verwachten wij dat dit op de langere termijn zal leiden tot een stabiel en duurzaam rendement.

Dividendbeleid

Het Fonds keert geen dividend uit.

Beschikbare documentatie

De statuten van de Beheerder en de statuten van de Juridisch Eigenaar liggen ter inzage ten kantore van de Beheerder. Een kopie van de vergunning en van de statuten is kosteloos verkrijgbaar. Actuele informatie over het Fonds, alsmede het Informatie Memorandum, het (half)jaarverslag, zijn kosteloos op schriftelijk verzoek verkrijgbaar bij de Beheerder. Ook wordt deze informatie gepubliceerd op de Website van de Beheerder (www.asr.nl).

Klachten

Klachten kunnen schriftelijk worden ingediend, gericht aan de Beheerder op onderstaand adres.

ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V.
Afdeling Group Asset Management
Archimedeslaan 10
3584 BA Utrecht

De Beheerder is aangesloten bij het financiële klachteninstituut KiFiD.

Verslag van de beheerder

Algemeen

ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V. (hierna 'ANB', de Beheerder) is opgericht op 8 juni 2007 en statutair gevestigd te Utrecht. ANB staat ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 30227237 te Utrecht. ANB is een 100%-deelneming van ASR Nederland N.V.

ANB heeft ten doel het verlenen van beleggingsdiensten, het beheren van vermogen en het optreden als vermogensbeheerder ten behoeve van derden. Sinds 17 juni 2009 is ANB in het bezit van een door de Stichting Autoriteit Financiële Markten (hierna 'AFM') verleende vergunning voor het beheren van Beleggingsinstellingen als bedoeld in artikel 2:65 eerste lid, sub a van de Wet op het financieel toezicht (hierna 'Wft'). Op grond van deze vergunning treedt ANB op als beheerder van ASR Beleggingsfondsen, ASR Mixfondsen en ASR Fonds Sicav. De Beheerder staat onder toezicht van de AFM ten aanzien van deze fondsen.

Uitbreiding AIFM-vergunning

Het is de ambitie van ANB is om de komende jaren het beheerd vermogen uit beleggingen verder uit te breiden en de expertise in te zetten voor klanten buiten a.s.r.

Op 9 juni 2016 heeft ANB de uitgebreide vergunning verkregen van de AFM om additionele beleggingsdiensten te mogen verlenen aan professionele cliënten op grond van artikel 2:67a, tweede lid, onderdelen a, b en d Wft. De Nederlandsche Bank (DNB) heeft geen aanleiding gezien voor een additionele prudentiële toets.

De uitgebreide vergunning houdt in dat ANB naast het beheren van beleggingsinstellingen tevens commercieel vermogensbeheer voor derden mag aanbieden, onder meer het beheren van vermogen van pensioenfondsen, kleine verzekeraars, goede-doelenstichtingen en overheidsinstellingen. Daarnaast mag ANB beleggingsadvies geven over financiële instrumenten. Tevens mag zij orders van cliënten ontvangen en doorgeven met betrekking tot financiële instrumenten. ANB is momenteel in gesprek met onder meer de pensioenuitvoerder Het Nederlandse pensioenfonds i.o. een algemeen pensioenfonds (APF).

Daarnaast treedt ANB op als beheerder van fondsen en pools, waarin uitsluitend door ASR Levensverzekering N.V. wordt belegd ten behoeve van haar unit-linked producten. Op grond van artikel 1:13a lid 1, sub g van de Wft is het beheer van deze beleggingsstructuren vrijgesteld van de verplichtingen in de Wft en afgeleide regelgeving en staat het beheer derhalve niet onder toezicht van de AFM. Het betreft de volgende fondsen: ASR Beleggingsmixfondsen E en G, ASR Basisfondsen, Werknemers Pensioen Lange Staatsobligatiefonds, Werknemers Pensioen Mixfondsen, ASR Beleggingspools, ASR Europees Vastgoed basisfonds en de ABC Pools.

ANB heeft geen personeelsleden in dienst. Alle werkzaamheden worden middels een detacheringsovereenkomst verricht door werknemers in dienst van ASR Nederland N.V. ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V. en a.s.r. Group Asset Management hebben gezamenlijk een ISAE 3402 type II verklaring.

Kerncijfers

In 2016 is het fondsvermogen van het Fonds toegenomen van € 29,2 miljoen naar € 42,3 miljoen, een stijging van 45 %.

x 1.000	30-06-2016	31-12-2015	% verandering	€ verandering
Fondsvermogen	€ 42.320	€ 29.200	44,93 %	€ 13.120

Het rendement van het Fonds is op basis van de intrinsieke waarde na aftrek van kosten. Rendementsberekening is gestart per 02-01-2014 en wordt bij een periode langer dan 1 jaar geannualiseerd.

Rendementsberekening vanaf start*	Fonds	Benchmark
Peildatum 30-06-2016	14,60 %	14,48 %
Peildatum 31-12-2015	10,98 %	10,59 %

* periode langer dan 1 jaar geannualiseerd

Beheerontwikkelingen in de verslagperiode

In het afgelopen jaar zijn geen zaken met een materiële impact aan de orde gekomen in de maandelijkse vergaderingen van ANB. Alle ingebrachte factsheets zijn goedgekeurd door de directie van ANB waarna deze gepubliceerd zijn.

Risico- en limietcontrole

Het fonds is zowel gevoelig voor marktbevingen in het algemeen (marktrisico), als ook voor fluctuaties in prijzen van individuele beleggingsinstrumenten in het bijzonder. Het maximale verlies voor Participanten is beperkt tot de waarde van de door hen gehouden Participaties.

Het risico van het fonds wordt beperkt doordat de activa van het fonds indirect worden gespreid over een groot aantal effecten. In het hoofdstuk Risicoprofiel zal voor het fonds de risico's verder beschreven worden. Voor de volledige risicofactoren kunt u deze teruglezen in het Informatiememorandum in hoofdstuk 4 Risicoprofiel.

De Beheerder bewaakt met behulp van een systeem van risicobeheersingsmaatregelen dat het Fonds in het algemeen en de beleggingsportefeuille in het bijzonder blijft voldoen aan de randvoorwaarden zoals die in het Informatiememorandum zijn vastgelegd, aan de wettelijke kaders en aan de meer fonds specifieke interne uitvoeringsrichtlijnen (mandaat).

Op basis van mandaat- en informatiememorandumlimieten vindt er continu monitoring plaats en wordt dagelijks gerapporteerd. Indien er sprake is van een overschrijding wordt direct actie ondernomen. Maandelijks wordt er door de afdeling Risk Management een dashboard opgesteld waarmee gerapporteerd wordt of er een incident/overschrijding heeft plaatsgevonden, welke gradatie deze melding heeft en wat de impact is. Het dashboard wordt besproken in het Fondsmanagement overleg en ingebracht in de directievergadering van de Beheerder. Daarnaast wordt er een meldingenregister bijgehouden waarin acties worden bewaakt welke zijn uitgezet na een incidentmelding.

Door ANB zijn de volgende belangrijkste risico's en de daarbij horende limieten gedefinieerd:

Gedefinieerde risico	Toelichting	Overschrijding in 2016
		WPLSF
Marktrisico	Marktrisico wordt beheerd door middel van diversificatie van de portefeuille en wordt bewaakt door middel van beperkingen / limieten.	Geen
Beleggen met geleend geld	Risk limiet is 100% van de intrinsieke waarde (NAV); Negatieve cash is toegestaan tot 5% van het fondsvermogen voor een periode van 30 werkdagen.	Geen
Derivatenrisico	Derivaten worden alleen gebruikt voor afdekkingsdoeleinden om het risico van het Subfonds te mitigeren en mogen geen hefboomwerking veroorzaken.	Geen
Tegenpartij risico	Niet beursgenoteerde transacties (ook wel OTC transacties) worden alleen uitgevoerd met gevalideerde tegenpartijen. In het geval van derivaten worden alleen overeenkomsten gesloten welke voldoen aan het raamwerk van ISDA en CSA.	Geen
Liquiditeiten risico	Het Subfonds belegt alleen in beleggingen welke genoteerd zijn aan een officiële beurs binnen de Eurozone.	Geen
Operationeel risico	Er is een systeem aanwezig met monitoring procedures, het meten van gedefinieerde restricties en signaleren van overschrijdingen om snel en adequaat in te grijpen en risico's te mitigeren. Als extra middel om overschrijdingen snel op te lossen is er een escalatieprocedure.	Geen

In 2016 hebben zich geen overschrijdingen en/of incidenten voorgedaan welke een materiële impact hebben gehad op het Fonds.

Naast de risico's welke dagelijks worden gemeten, worden overige incidenten gemeld middels een incidentenformulier. Hieronder vallen bijvoorbeeld alle onregelmatigheden met betrekking tot de (tijdigheid van de) NAV berekening. Alle voorgekomen incidenten worden geanalyseerd en gedocumenteerd. Deze meldingen worden bijgehouden in het meldingenregister. Hieruit voortkomende acties worden uitgezet en gemonitord door de afdeling Risk Management.

Voor het Fonds is geen nadelige impact ontstaan ten aanzien van de intrinsieke waarde en de participanten.

Met het huidige beheerssysteem worden de risico's gemeten en bewaakt, maar de Beheerder is continue bezig om de risico's verder te mitigeren om zo ook in de toekomst te blijven voldoen aan de hoge eisen welke de Beheerder stelt aan de uitvoering van haar beleid inzake haar Fondsen.

Risicostructuur Beheerder

De Beheerder heeft de risicostructuur aangepast in lijn met de AIFM regelgeving (art. 80). Binnen de organisatie van de Beheerder is de verantwoordelijkheid van het risicomanagement gescheiden. Overeenkomstig de AIFMD Verordening is er onderscheid gemaakt tussen risico's met betrekking tot de fondsen enerzijds en risico's met betrekking tot de organisatie van de Beheerder anderzijds.

De bestuurder van de Beheerder, verantwoordelijk voor risico management, legt voor het risicomanagement van de onder toezicht staande fondsen rechtstreeks verantwoording af aan de CEO (Chief Executive Officer) van ASR Nederland N.V. Met name wordt gerapporteerd over de risico's die de beleggers lopen ten aanzien van de beleggingen in de fondsen, die door ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V. worden beheerd.

Voor wat betreft het risicomanagement van de beheerorganisatie wordt het Risk Charter gevolgd dat geldt binnen ASR Nederland N.V. De bestuurder van de Beheerder, verantwoordelijk voor risico management, legt voor het risicomanagement van de beheerorganisatie conform het Risk Charter verantwoording af aan de CFO (Chief Financial Officer) van ASR Nederland N.V. Er wordt onder andere gerapporteerd over de naleving van de relevante risicolimietssystemen en de deugdelijkheid en effectiviteit van de risicobeheerprocedure, waarbij met name wordt beoordeeld of passende maatregelen zijn genomen om eventuele onvolkomenheden in de toekomst te voorkomen.

Oprichting ASR Hypothekenfonds

ANB directie heeft opdracht gegeven een a.s.r. hypotheekfonds te structureren, met ANB als voorgenomen beheerder van het fonds. Het fonds belegt in nieuw georigineerde a.s.r. Welthuishypotheke. Het fonds wordt aangeboden aan institutionele beleggers in binnen- en buitenland. Eerste acquisitie zal plaatsvinden bij Nederlandse pensioenfondsen.

Het fonds is gestructureerd als een fonds voor gemene rekening en heeft een closed-end karakter. Een AIFMD vergunning voor het fonds wordt aangevraagd onder de bestaande 2:65 WfT vergunning van ANB. Met de oprichting van dit fonds wordt beoogd een extra distributiekanaal te openen voor de a.s.r. welthuishypotheke. De lancering van het fonds staat gepland vanaf oktober 2016. De voorbereiding zijn in volle gang en er vindt een maandelijkse update/verantwoording aan ANB directie.

Ontwikkelingen op de financiële markten

Economie

Zoals de turbulentie op financiële markten van begin 2016 heeft doen vermoeden, is de onzekerheid over de groeivoorzichten voor de wereldeconomie aanzienlijk. Forse fluctuaties van de olieprijs/financiële markten, het wereldwijd verhoogd politiek risico en onrust in een aantal opkomende landen dragen hieraan bij. Desondanks zijn de vooruitzichten voor de wereldeconomie de afgelopen maanden per saldo niet wezenlijk veranderd. Op regionaal niveau (zowel tussen ontwikkelde en opkomende markten als binnen beide categorieën) zijn de verschillen wel toegenomen.

De groei is structureel lager dan voorheen (door demografische ontwikkelingen en lage productiviteit) en overheden doen onvoldoende om deze trend te keren met structurele hervormingen. Daarbij zijn (geopolitieke) risico's bovengemiddeld hoog, en is de twijfel over de effectiviteit van stimulerend monetair beleid toegenomen. Voor opkomende markten komt daar het risico van een 'kredietzeepbel' bij, met China als meest in het oog springende voorbeeld. Desondanks rekenen zowel het IMF als de Wereldbank op een aantrekkelijke groei van de wereldeconomie in 2017, vooral omdat het gunstige effect van stabiliserende grondstoffenprijzen (met name olie) op een hoger niveau dan begin dit jaar positief.

Het meest opvallend is dat, terwijl de vooruitzichten voor de Amerikaanse economie afgelopen maanden positief waren ten opzichte van de Europese economie, de resultaten aan het einde van het tweede kwartaal toch tegen zijn gevallen. De risico's van de afgelopen tijd waren aanzienlijk. Naast een mogelijk oplaaien van de eurocrisis, was ook de vluchtelingenstroom uit het Midden-Oosten een uitdaging voor Europa, al biedt het recente akkoord met Turkije verlichting. Het grootste politieke risico voor Europa is het Verenigd Koninkrijk, waar op 23 juni het 'Brexit'-referendum heeft plaatsgevonden. Een cruciale, maar hoogst onzekere factor voor de ontwikkeling van de Europese economie in de komende maanden (en jaren) wordt gevormd door de komende uittreding van het VK uit de Europese Unie.

Qua economische verrassingen springt Japan de laatste tijd het meest in positieve zin in het oog. Tegen de verwachting in is de Japanse economie in het tweede kwartaal van 2016 niet weer in een recessie beland.

Niet alleen voor Europa, maar ook voor veel opkomende markten is sprake van verhoogd politiek risico, mede dankzij de lage olieprijs, hoewel deze nu aan het stabiliseren is. Er lijkt op dit moment per saldo meer ruimte voor mee- dan tegenvallers voor de olieproducerende landen, maar waakzaamheid is geboden.

Financiële markten

Tegen het einde van 2015 leek het erop dat het monetair beleid van de belangrijkste centrale banken uiteen zou gaan lopen. In de VS was de eerste renteverhoging in bijna tien jaar achter de rug. Daarentegen waren de ECB, de Bank of Japan en de Chinese centrale bank nog volop gericht op monetair verruiming.

De ECB heeft in maart een flinke (en grotere dan verwachte) stap gezet richting verdere monetair verruiming. Daarbij is de depositorente verder verlaagd (naar -0,4%), het bestaande programma van kwantitatieve verruiming uitgebreid (van € 60 mld. naar € 80 mld. per maand) en wordt ook de selectie van aan te kopen bedrijfsobligaties uitgebreid. Ondanks de twijfel aan nut, noodzaak en uitputting van de extreme monetair verruiming van de afgelopen jaren, zal de ECB onverminderd doorgaan op het alternatieve pad van 'kwantitatieve' monetair verruiming ('QE').

Op de markten voor staatsobligaties daalden in de periode van begin januari tot eind februari veel lange rentes richting de dieptepunten van april 2015. Zo daalde de Duitse 10-jaars rente van 0,6% naar 0,1% en de Nederlandse van 0,8% naar 0,25%. Twijfels over de groeivoorzichten voor de wereldeconomie (en dan met name China) en de effectiviteit van monetair beleid leken hiervoor de belangrijkste redenen. De meeste lange rentes eindigden het kwartaal toch 30 tot 50 basispunten lager dan begin 2016. In Japan daalde de 10-jaarsrente voor het eerst tot onder 0%.

Over het hele tweede kwartaal gemeten zijn lange rentes op de belangrijkste obligatiemarkten duidelijk gedaald, waarbij de dalingen geconcentreerd waren rond het einde van het kwartaal.

In navolging van Zwitserland en Japan, is dit kwartaal ook de Duitse 10-jaars rente voor het eerst onder 0% uitgekomen: -0,13% eind juni, tegen +0,16% eind maart. De Nederlandse 10-jaars rente bleef nog wel net boven 0%: 0,08% per eind juni.

De Amerikaanse 10-jaarsrente daalde tot ca. 1,5%, maar bleef net boven het laagterecord uit 2012. Lange rentes in de 'perifere' landen van de eurozone lieten een verdeeld beeld zien. Spaanse en Griekse rentes daalden (dankzij resp. een meevallende verkiezingsuitslag voor traditionele partijen en een nieuw akkoord met schuldeisers), terwijl die van Italië en Portugal licht opliepen.

Vooruitzichten

Staatsobligaties zijn de lange rentes naar verwachting fundamenteel nog altijd te laag, en dat geldt nog in versterkte mate na de recente rentedalingen als gevolg van de uitslag van het 'Brexit'-referendum. Daar staat wel tegenover dat eventuele opwaartse druk op rentes beperkt zal blijven, als gevolg van 'safe haven'-gedrag van beleggers na de 'Brexit' en aanhoudende vraag naar staatsobligaties door de ECB en andere centrale banken.

Werknemers Pensioen Lange Staatsobligatiefonds

Het Werknemers Pensioen Lange Staatsobligatiefonds bestaat uit een fonds met staatsobligaties waarmee de gemiddelde looptijd van de beleggingen van het fonds aansluit bij de looptijd van de pensioeninkoop-verplichting van de Participant.

Het Fonds belegt hoofdzakelijk in obligaties en andere verhandelbare vastrentende schuldbewijzen, uitgegeven of gegarandeerd door overheden die deel uitmaken van de Europese Monetaire Unie of door supranationale instellingen, evenals covered bonds en mortgage backed securities (MBS). De analyse van de economische indicatoren en ontwikkelingen op financiële markten met de nadruk op de markt voor overheidsobligaties, is bepalend voor de beslissing omtrent de spreiding over verschillende uitgevende overheden en welke obligaties in het betreffende segment worden opgenomen.

Fondskennmerken	WPLS
Beheervergoeding	0,15 %
Servicevergoeding	0,10 %
Kosten toetreding	0,15 %
Kosten uittreding	0,15 %

De beheer- en servicevergoeding zijn onderdelen die elk jaar terugkeren in het Fonds en de kosten voor toe- en uittreding zijn alleen van toepassing indien door participanten stukken worden aangekocht en verkocht.

Rendement en Portefeuillebeleid

De waarde van het beheerd vermogen van het Fonds is in het eerste half jaar van 2016 toegenomen met € 13,1 miljoen naar € 42,3 miljoen. De toename van het belegd vermogen werd ten dele veroorzaakt door couponopbrengsten en instroom van polishoudergelden maar prijsdalingen hadden een negatief effect.

Over het eerste half jaar van 2016 realiseerde het Subfonds een rendement op basis van intrinsieke waarde van 0,54 %. Over dezelfde periode kwam het rendement van de benchmark uit op 0,00 %.

x 1000	Fondsvermogen	Fonds	Benchmark
30-06-2016	€ 42.320	14,14 %	14,65 %
31-12-2015	€ 29.200	0,54 %	0,00 %

De positief absolute performance is vooral een resultaat van een juiste positionering van het Fonds op de rentecurve en de gedaalde kredietopslagen. Het afgelopen half jaar was turbulent te noemen.

In het eerste kwartaal is de rentepositie op hoofdlijnen neutraal geweest. Wel is een curvepositie aangehouden waarmee bij gelijkblijvende rentes extra rendement wordt gemaakt ten opzichte van de benchmark. De steile gedeeltes van de rentecurve zijn overwogen ten koste van de vlakke gedeeltes. Doordat curves vervlakt zijn heeft dit negatief bijgedragen aan de performance.

Vanwege het ECB-beleid was het rendement op kortlopende Duitse en Nederlandse staatsleningen licht negatief. Door meer kredietrisico te nemen ten opzichte van de benchmark werd de negatieve bijdrage van de curvepositionering gedeeltelijk, maar niet volledig, goed gemaakt. In het huidige beleggingsklimaat, met een zeer belangrijke rol van de ECB, loont het om dit extra kredietrisico te lopen.

In het tweede kwartaal is de rentepositionering neutraal geweest. De curvepositionering, waarbij zowel kortlopende en negatief renderende als zeer langlopende beleggingen worden onderwogen ten faveure van beleggingen op de steilere gedeeltes van de rentecurve droeg ook negatief bij. Weliswaar werd verdiend aan het onderwogen van de kortlopende leningen, maar doordat de curves op het lange eind sterk vervlaktten werd deze winst meer dan teniet gedaan.

Het fonds is het hele kwartaal sterk overwogen kredietrisico geweest. Vanwege de voor veel marktparticipanten onverwachte Brexit die plaatsvond aan het einde van het tweede kwartaal is de bijdrage van deze positie dit kwartaal ook negatief.

De positie in periferie afgebouwd ten gunste van enkele semi-staatsleningen en wij hebben ingeschreven in nieuwe issues (EUROFIMA, Letland, enkele covered bonds). Ook zijn er Duitse inflation linked bonds aangeschaft met de verwachting dat deze beter renderen dan Duitse en Nederlandse staatsobligaties van vergelijkbare looptijd.

Kredietopslagen stegen licht maar waren vooral ten tijde van de Brexit volatiel en beduidend hoger.

In Control statement

Verklaring AO/IC

De Beheerder beschikt over een beschrijving van de bedrijfsvoering, die voldoet aan de eisen van de Wet op het financieel toezicht (Wft). De Beheerder heeft gedurende het afgelopen boekjaar verschillende aspecten van de bedrijfsvoering beoordeeld. Bij deze werkzaamheden zijn geen constatering gedaan op grond waarvan zou moeten worden geconcludeerd dat de beschrijving van de opzet van de bedrijfsvoering niet voldoet aan de vereisten zoals opgenomen in de Wft en daaraan gerelateerde regelgeving.

Daarnaast heeft de Beheerder geen constatering gedaan waaruit blijkt dat de bedrijfsvoering niet effectief en niet overeenkomstig de beschrijving functioneert. Derhalve verklaren wij met een redelijke mate van zekerheid dat de bedrijfsvoering gedurende het eerste halfjaar 2016 overeenkomstig de beschrijving heeft gefunctioneerd.

Het vermogensbeheer van het Fonds wordt uitgevoerd door personeel van ASR Nederland N.V. afdeling a.s.r. Group Asset Management, dat middels een detacheringsovereenkomst in dienst is bij de Beheerder. De Beheerder heeft als onderdeel van de monitoring vastgesteld dat a.s.r. Group Asset Management een ISAE 3402 type II verklaring heeft verkregen voor haar (beleggings)processen over de periode waarop het halfjaarverslag 2016 betrekking heeft. Uit het ISAE 3402 type II rapport heeft de Beheerder vastgesteld dat er geen bevindingen zijn die impact kunnen hebben op de fondsen.

Utrecht, 26 augustus 2016

ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V.
Namens Werknemers Pensioen Lange Staatsobligatiefonds

De directie,

De heer D. Gort
De heer M.G. Jekel
De heer J.Th.M. Julicher
De heer G.C. Mattu

Verantwoordelijkheidsverklaring

De heer D. Gort, directeur van ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V., tevens Chief Executive Officer (CEO) van ASR Vastgoed Vermogensbeheer, onderdeel van ASR Nederland N.V.;

De heer M.G. Jekel, directeur van ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V., tevens directeur Financiën van ASR Nederland N.V.;

De heer J.Th.M. Julicher, directeur van ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V., tevens Chief Investment Officer (CIO) van ASR Nederland N.V., afdeling a.s.r. Group Asset Management; en

De heer G.C. Mattu, directeur van ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V., tevens directeur Klant- en Intermediairservices, verklaren dat, voor zover hen bekend,

De halfjaarrekening een getrouw beeld geeft van de activa, de passiva, de financiële positie en het resultaat van het Werknemers Pensioen Lange Staatsobligatiefonds; en dat het halfjaarverslag een getrouw overzicht geeft omtrent de toestand op de balansdatum, de gang van zaken gedurende het boekjaar en de verwachte gang van zaken bij het Werknemers Pensioen Lange Staatsobligatiefonds.

Utrecht, 26 augustus 2016

ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V.
De directie,

De heer D. Gort
De heer M.G. Jekel
De heer J.Th.M. Julicher
De heer G.C. Mattu

Halfjaarrekening 2016

Balans

Balans per 30 juni 2016 (voor winstbestemming x € 1.000)

Balans	30-06-2016	31-12-2015	Referentie
Beleggingen			
Deelnemingsbewijzen in beleggingspools	41.770	28.724	
Som der beleggingen	41.770	28.724	1
Vorderingen	673	517	2
Overige activa			
Liquide middelen	1.596	0	3
Kortlopende schulden	-1.719	-41	4
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden	550	476	
Activa min kortlopende schulden	42.320	29.200	
Geplaatst participatiekapitaal	34.118	25.774	
Overige reserves	3.426	3.405	
Onverdeeld resultaat	4.776	21	
Totaal eigen vermogen	42.320	29.200	5

Winst- en verliesrekening

Winst- en verliesrekening over de periode 1 januari 2016 tot en met 30 juni 2016 (x € 1.000)

Winst- en verliesrekening	01-01-2016 t/m 30-06-2016	01-01-2015 t/m 30-06-2015	Referentie
Opbrengsten uit beleggingen	420	283	6
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	904	355	7
Niet gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	3.497	-1.290	7
Overige bedrijfsopbrengsten	0	0	
Som der bedrijfsopbrengsten	4.821	-652	
Beheervergoeding	-27	-17	
Servicevergoeding	-18	-11	
Transactiekosten aan- en verkopen beleggingen	0	-2	
Som de bedrijfslasten	-45	-30	8
Resultaat na belastingen	4.776	-682	

Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht over de periode 1 januari 2016 tot en met 30 juni 2016 (x € 1.000)

Volgens de indirecte methode

Kasstroomoverzicht	01-01-2016 t/m 30-06-2016	01-01-2015 t/m 30-06-2015	Referentie
Totaal beleggingsresultaat	4.776	-682	
Waardeverandering van beleggingen	-4.401	935	1
Aankopen van beleggingen (-)	-35.713	-18.416	1
Verkopen van beleggingen (+)	27.068	14.550	1
Toename (-) / Afname (+) van vorderingen	-156	-71	2
Toename (+) / Afname (-) van schulden	1.678	1	4
Netto kasstroom beleggingsactiviteiten	-6.748	-3.683	
Uitgifte participaties	12.819	3.670	5
Inkoop participaties	-4.475	-72	5
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten	8.344	3.598	
Mutatie liquide middelen	1.596	-85	
Totaal liquide middelen begin verslagperiode	0	100	3
Totaal liquide middelen einde verslagperiode	1.596	15	3
Mutatie liquide middelen	1.596	-85	

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Werknemers Pensioen Lange Staatsobligatiefonds (het Fonds) is opgericht op 30 september 2013 in de vorm van een fonds voor gemene rekening. De activiteiten zijn gestart op 18 november 2013.

De verplichtingen uit de Wet op het financieel toezicht zijn echter niet toepasselijk op de Beheerder voor zover het de Werknemers Pensioen Lange Staatsobligatiefonds betreft. Potentiële beleggers, zijnde groepsmaatschappijen van de Beheerder in de zin van artikel 1:13a lid 1, sub g van de Wft, worden daarom nogmaals met nadruk gewezen op het feit dat het Fonds niet onder toezicht staat van de AFM. Desalniettemin heeft de Beheerder besloten om vrijwillig het halfjaarverslag van het Fonds op te stellen met inachtneming van de geldende voorschriften voor Richtlijn 615 'Beleggingsentiteiten' van de Raad voor de Jaarverslaggeving en met Titel 9 van Boek 2 van het Nederlands Burgerlijk Wetboek (BW) en de wet op het financieel toezicht. Alle in het halfjaarverslag opgenomen bedragen zijn in duizenden euro's, tenzij anders vermeld. De in de tabellen opgenomen getallen zijn afgeronde bedragen. Hierdoor kunnen zich afrondingsverschillen voordoen.

Verslagperiode en vergelijkende cijfers

De periode van het halfjaarverslag loopt van 1 januari 2016 tot en met 30 juni 2016. In de winst- en verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn als vergelijkende cijfers opgenomen de gegevens over de periode 1 januari 2015 tot en met 30 juni 2015.

Vreemde Valuta

Transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers op transactiedatum. Activa en passiva luidende in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de valutakoers op balansdatum.

Uit de omrekening voortvloeiende valutaverschillen worden in de winst- en verliesrekening verantwoord onder het hoofd (niet-) gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen.

Per 30 juni 2016 noteerden in het Fonds geen beleggingen in vreemde valuta.

Beheerder

ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V. (hierna: de Beheerder) is de beheerder in de zin van artikel 1.1 van de Wet op het financieel toezicht (hierna: Wft). De fondsvoorwaarden zijn ongewijzigd gebleven. De Beheerder is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beheer van het fondsvermogen overeenkomstig het beleggingsbeleid en het voeren van de participanten- en financiële administratie. De Beheerder beschikt over een vergunning van de toezichthouder conform artikel 2:65, lid 1, sub a Wft en is opgenomen in het register als bijgehouden door de Autoriteit Financiële Markten (AFM).

De beheerder heeft aan AFM een aanvraag ingediend om additionele beleggingsdiensten te mogen verlenen aan professionele cliënten op grond van artikel 2:67a, tweede lid, onderdelen a,b en d Wft. Deze uitgebreide vergunning is op 9 juni 2016 verkregen.

Juridisch eigenaar

Stichting ASR Bewaarder treedt, in overeenstemming met de algemene voorwaarden van beheer en bewaring, op als eigenaar (titelhouder) in juridische zin voor rekening en risico van de participanten in het Fonds.

Custodian

Zoals uiteengezet in het informatiememorandum, heeft de Beheerder ABN AMRO Bank N.V., als Custodian (hierna: de Custodian), onder de voorwaarden van de bewaardersovereenkomst, voor het Fonds aangesteld. ABN AMRO Bank N.V. beschikt over een bankvergunning. Zij staat in Nederland onder toezicht van DNB in het kader van liquiditeit en integriteit.

De belangrijkste taak van de Custodian is om namens het Fonds de custody taken waarnaar wordt verwezen in artikel 4:37f van de Wft uit te voeren. De Custodian is jegens het Fonds of de participanten aansprakelijk voor het verlies van financiële instrumenten die hij of een derde partij aan wie hij de bewaring heeft uitbesteed, in custody heeft genomen. De Custodian is ook aansprakelijk voor verliezen die het Fonds of de participanten leiden als gevolg van een nalatig of opzettelijk verzuim van de Custodian om zijn taken naar behoren uit te voeren. In geval van een directe aansprakelijkheid van de Custodian kunnen de participanten de Custodian overeenkomstig de voorwaarden van de bewaardersovereenkomst via de Beheerder aanspreken. In het informatiememorandum zijn de taken, de verantwoordelijkheden en de aansprakelijkheid van de Custodian verder toegelicht.

Verwerking

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen aan het Fonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan

betrouwbaar kan worden vastgesteld. De wijze van het structureren van het vermogensbeheer kan ertoe leiden dat het juridisch eigendom van een actief en/of passief, waarvan de economische voor- en nadelen aan het Fonds toekomen, bij verbonden partijen berust.

Opbrengsten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Kosten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat (nagenoeg) alle toekomstige economische voordelen en risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Een verplichting wordt niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de verwachte uitstroom van middelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Saldering

Een financieel actief en een financieel passief worden gesaldeerd en als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met gesaldeerd opgenomen financiële activa en passiva samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Transacties met verbonden partijen

Van een verbonden partij is sprake wanneer een partij beleidsbepalende invloed kan uitoefenen in een andere partij, dan wel invloed van betekenis kan uitoefenen op het financiële en zakelijk beleid van de andere partij. Transacties met verbonden partijen worden verricht tegen marktconforme tarieven.

Beleggingen

Beleggingen worden op het moment van verkrijging gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, zijnde de marktwaarde van het actief of de verplichting, vermeerderd met de aankoopkosten. De beleggingen in obligaties en derivaten worden vervolgens individueel gewaardeerd tegen marktwaarde, welke op balansdatum is gelijkgesteld aan de slotkoers op de beurs (middenkoers) of gebaseerd is op ontvangen brokerquotes. Ongerealiseerde en gerealiseerde waardeveranderingen in de portefeuille worden verantwoord in de winst- en verliesrekening.

Bij het fonds worden de volgende aan- en verkoopkosten van beleggingen in rekening gebracht:

Aan- en verkoopkosten beleggingen: Betreft kosten die in rekening worden gebracht door de broker voor aan- en verkoop van beursgenoteerde beleggingen. Bij aankoop worden brokerkosten als onderdeel van de kostprijs geactiveerd. Bij de periodieke bepaling van de marktwaarde van beleggingen worden de kosten verantwoord in de winst- en verliesrekening als onderdeel van de niet gerealiseerde waardeverandering. De kosten bij verkoop van beleggingen worden als onderdeel van de gerealiseerde waardeveranderingen verantwoord.

Transactiekosten beleggingen: Betreft kosten voor afwikkeling van aan- en verkooptransacties door de custodian van het fonds.

Liquide middelen

Banktegoeden worden gewaardeerd tegen de reële waarde, zijnde de nominale waarde. Als liquide middelen worden aangemerkt de rekening- courant tegoeden bij banken, alsmede mogelijk aanwezige kasvoorraden en uitstaande (termijn-) deposito's voor zover deze niet tot de beleggingen worden gerekend.

Overige activa en passiva

De vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde, inclusief transactiekosten. Vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, onverminderd met bijzondere waardevermindervers verliezen. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de oninbaarheid van de vorderingen. Kortlopende schulden en overlopende passiva worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. De kortlopende schulden en overlopende passiva worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. Indien er geen sprake is van agio of disagio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen enerzijds de baten en anderzijds de lasten. Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Resultaten in vreemde valuta worden omgerekend in euro's tegen de per transactiedatum geldende valutakoersen.

Waardeveranderingen van beleggingen

Gerealiseerde waardeveranderingen worden bepaald door op de verkoopopbrengst (inclusief verkoopkosten) de (gemiddelde) kostprijs (inclusief aankoopkosten) in mindering te brengen. Ongerealiseerde waardeveranderingen worden bepaald door op de balanswaarde ultimo boekjaar de (gemiddelde) kostprijs (inclusief aankoopkosten) in mindering te brengen.

De gerealiseerde en ongerealiseerde prijsresultaten worden in de periode waarop zij betrekking hebben als gerealiseerde respectievelijk ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen gepresenteerd onder beleggingsopbrengsten in de winst- en verliesrekening.

Aan- en verkoopkosten van beleggingen worden opgenomen in de kostprijs respectievelijk in mindering gebracht op de verkoopopbrengst van de betreffende beleggingen en zijn hierdoor onderdeel van de waardeveranderingen van beleggingen.

Vennootschapsbelasting

Het Fonds heeft de fiscale status van een fiscaal transparant fonds. Een fiscaal transparant fonds is zelf niet belastingplichtig. De vennootschapsbelasting wordt bij de individuele participanten geheven.

Oprichtingskosten

De oprichtingskosten zijn volledig voor rekening van de Beheerder en worden niet in rekening gebracht bij het Fonds.

Beheervergoeding

Aan het Fonds worden kosten in rekening gebracht voor het beheer van het Fondsvermogen door de Beheerder. De afdracht van de gemaakte reserveringen vindt maandelijks plaats aan de Beheerder. De hoogte van de beheervergoeding is 0,15% op jaarbasis.

Servicevergoeding

De Beheerder ontvangt maandelijks een servicevergoeding die ten laste van het Fonds wordt gebracht. De servicevergoeding dient ter dekking van overige kosten zoals:

- De vergoedingen voor de accountants, juridische en fiscale adviseurs;
- De kosten verband houdende met het voorbereiden, drukken en verzenden van het informatiememorandum, (half-) jaarverslagen en alle mogelijke andere documenten die betrekking hebben op het Fonds;
- De kosten in verband met het berekenen en publiceren van de intrinsieke waarden;
- De kosten in verband met het bijhouden van het participantenregister, het voeren van een financiële en beleggingsadministratie;
- De kosten voor vergaderingen van participanten.

De hoogte van de servicevergoeding is 0,10 % op jaarbasis. De Beheerder betaalt uiteindelijk de daadwerkelijk gemaakte kosten die vallen onder de servicevergoeding.

Kosten in verband met beleggingen in andere beleggingsfondsen

Indien het Fonds belegt in andere beleggingsfondsen kunnen de binnen deze fondsen gemaakte kosten, zoals beheervergoeding, servicevergoeding en overige kosten, indirect ten laste van het Fonds komen.

Het Fonds heeft in het informatiememorandum uitdrukkelijk de mogelijkheid voorbehouden om in andere beleggingsfondsen te beleggen. De Beheerder streeft er naar om het totale kostenniveau, inclusief de kosten van onderliggende fondsen, op een gelijkwaardig niveau te houden als in de situatie waarin de beleggingen zonder tussenkomst van een ander beleggingsfonds plaatsvindt.

Indien een gedeelte van de, binnen de beleggingsfondsen waarin wordt belegd, in rekening gebrachte vergoedingen wordt terugbetaald (zogenaamde retourprovisie), komt dit ten gunste van het Fonds.

Vergoedingen in verband met het uitlenen van effecten

De netto opbrengsten die worden gegenereerd door het uitlenen van effecten komen in beginsel ten gunste van het Fonds. De netto opbrengsten zijn de opbrengsten in verband met het uitlenen van effecten na aftrek van een marktconforme vergoeding voor de Beheerder en eventuele kosten die door de bij de uitleentransacties betrokken partijen in rekening worden gebracht.

Bij uitlenen van effecten worden effecten in bruikleen gegeven, waarbij het juridische eigendom wordt overgedragen aan een derde, maar het economische eigendom in bezit van het Fonds blijft. De uitgeleende effecten zijn derhalve opgenomen onder beleggingen en gewaardeerd tegen de beurskoers ultimo verslagperiode. Voor het risico van niet teruglevering zijn zekerheden ontvangen. Deze zekerheden zijn niet in de balans opgenomen.

Gedurende de verslagperiode zijn er geen effecten in bruikleen gegeven.

Kosten bij uitgifte en inkoop van participaties

Bij uitgifte en inkoop van participaties worden door het Fonds kosten (0,15% van intrinsieke waarde) in rekening gebracht. Deze kosten komen ten gunste van het Fonds ter compensatie van transactiekosten die worden gemaakt indien als gevolg van uitgifte onderliggende beleggingen moeten worden aangekocht of als gevolg van inkoop beleggingen moeten worden verkocht.

De Beheerder berekent de op- of afslag op basis van de gemiddelde daadwerkelijk gemaakte transactiekosten die zij bij aan- en verkoop van beleggingen moet maken. De op- of afslagkosten worden direct in de aan- of verkoopprijs opgenomen en aan het einde van de verslagperiode bij herwaardering ten laste van de verlies- en winstrekening gebracht. De Beheerder kan dit percentage aanpassen indien de marktomstandigheden dusdanig wijzigen dat de op- en afslag niet meer representatief zijn voor de daadwerkelijk gemaakte kosten.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens zogenaamde "indirecte methode" waarbij onderscheid is gemaakt tussen kasstromen uit beleggings- en financieringsactiviteiten. De liquide middelen betreffen direct opeisbare tegoeden bij banken. Bij de kasstroom uit beleggingsactiviteiten wordt het resultaat gecorrigeerd voor kosten die geen uitgaven zijn en opbrengsten welke geen ontvangsten zijn.

Toelichting op de balans en de winst- en verliesrekening

1. Beleggingen

De beleggingen kunnen als volgt worden gespecificeerd (x € 1.000):

Beleggingen	30-06-2016	31-12-2015
Overige obligaties	4.965	2.764
Overheidsobligaties	36.805	25.960
Totaal beleggingen	41.770	28.724

Het verloop van de beleggingen gedurende de verslagperiode is als volgt (x € 1.000):

Verloopoverzicht beleggingen					
Fonds	Marktwaaarde 31-12-2015	Aankopen	Verkopen	Waarde verandering	Marktwaaarde 30-06-2016
Werknemers Pensioen Lange Staatsobligatiefonds (WPLSF)	28.724	35.713	-27.068	4.401	41.770
Totaal	28.724	35.713	-27.068	4.401	41.770

2. Vorderingen

De overige vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar en kunnen als volgt worden onderverdeeld (x € 1.000):

Vorderingen	30-06-2016	31-12-2015
Overlopende interest beleggingen	529	476
Te vorderen op participanten wegens intreding	2	41
Te vorderen op uit hoofde van effecten transacties	142	0
Totaal	673	517

3. Liquide middelen

De liquide middelen betreffen direct opeisbare tegoeden bij banken.

4. Kortlopende schulden

De kortlopende schulden hebben allen een looptijd korter dan één jaar en kunnen als volgt worden onderverdeeld (x € 1.000):

Kortlopende schulden	30-06-2016	31-12-2015
Nog te betalen beheer- en servicevergoedingen	-8	-6
Rekening courant	0	-35
Nog te betalen uit hoofde van effecten transacties	-1.708	0
Nog te betalen aan participanten wegens uitreding	-3	0
Stand eind verslagperiode	-1.719	-41

5. Geplaatst participatiekapitaal, onverdeeld resultaat en overige reserves

Meerjarenoverzicht Werknemers Pensioen Lange Staatsobligatiefonds

Intrinsieke waarde	30-06-2016	31-12-2015
Fondsvermogen (x € 1.000)	42.320	29.200
Aantal participaties	608.402	478.956
Intrinsieke waarde in euro's per participatie	69,56	60,97

Het verloop van het geplaatst participatiekapitaal gedurende de verslagperiode is als volgt (x € 1.000):

Geplaatst participatiekapitaal	30-06-2016	31-12-2015
Stand begin verslagperiode	25.774	17.165
Geplaatst gedurende de verslagperiode	12.819	8.882
Terugbetaald aan participanten gedurende de verslagperiode	-4.475	-273
Stand eind verslagperiode	34.118	25.774

Het verloop van het aantal participaties gedurende de verslagperiode is als volgt:

Verloopoverzicht aantal participaties	Aantal 31-12-2015	Uitgifte	Inkoop	Aantal 30-06-2016
WPLS	478.956	201.859	72.413	608.402
Totaal	478.956	201.859	72.413	608.402

Het verloop van het onverdeeld resultaat gedurende de verslagperiode is als volgt (x € 1.000):

Overige reserves	30-06-2016	31-12-2015
Stand begin verslagperiode	3.405	0
Dotatie verslagperiode	21	3.405
Stand eind verslagperiode	3.426	3.405

Het verloop van het onverdeeld resultaat gedurende de verslagperiode is als volgt (x € 1.000):

Onverdeeld resultaat	30-06-2016	31-12-2015
Stand begin verslagperiode	21	3.405
Verdeling resultaat voorgaand boekjaar	-21	-3.405
Onverdeeld resultaat lopend boekjaar	4.776	21
Stand eind verslagperiode	4.776	21

6. Opbrengsten uit beleggingen

De opbrengsten betreffen interest- en dividendinkomsten en kunnen als volgt worden gespecificeerd (x € 1.000):

Opbrengsten uit beleggingen	01-01-2016 t/m 30-06-2016	01-01-2015 t/m 30-06-2015
Interest overheidsobligaties	357	262
Interest overige obligaties	38	16
Opbrengsten ivm in- en uittredingen participanten	25	5
Totaal	420	283

7. Waardeveranderingen van beleggingen

De gerealiseerde waardeveranderingen zijn de resultaten uit hoofde van verkopen zijn inclusief eventuele verkoopkosten. De ongerealiseerde waardeveranderingen in de aangehouden beleggingen zijn inclusief eventuele aankoopkosten.

De gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen kunnen als volgt worden gespecificeerd (x € 1.000):

Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	01-01-2016 t/m 30-06-2016 (positief)	01-01-2016 t/m 30-06-2016 (negatief)	01-01-2015 t/m 30-06-2015 (positief)	01-01-2015 t/m 30-06-2015 (negatief)
Obligaties	915	-11	399	-44
Totaal	915	-11	399	-44

De ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen kunnen als volgt worden gespecificeerd (x € 1.000):

Ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	01-01-2016 t/m 30-06-2016 (positief)	01-01-2016 t/m 30-06-2016 (negatief)	01-01-2015 t/m 30-06-2015 (positief)	01-01-2015 t/m 30-06-2015 (negatief)
Obligaties	3.498	-1	5	-1.295
Totaal	3.498	-1	5	-1.295

8. Bedrijfslasten

De bedrijfslasten kunnen als volgt worden gespecificeerd (x € 1.000):

Bedrijfslasten	01-01-2016 t/m 30-06-2016	01-01-2015 t/m 30-06-2015
Beheervergoeding	-27	-17
Servicevergoeding	-18	-11
Transactiekosten aan- en verkopen beleggingen	0	-2
Totaal	-45	-30

Lopende Kosten Factor (LKF)

Fonds	Informatie memorandum	01-01-2016 t/m 30-06-2016
Werknemers Pensioen Lange Staatsobligatiefonds	0,25%	0,25%

De Lopen Kosten Factor omvat alle kosten die ten laste van het Fonds zijn gebracht in de verslagperiode inclusief de beheer- en servicevergoeding van de onderliggende beleggingsfondsen, exclusief rentekosten, eventuele belastingen en transactiekosten als gevolg van de aan- en verkopen van beleggingen die het Fonds doet. De LKF wordt berekend door de totale kosten in de verslagperiode te delen door de gemiddelde intrinsieke waarde van het Fonds.

De gemiddelde intrinsieke waarde van het Fonds is de som van de intrinsieke waarden gedeeld door het aantal berekeningsmomenten van de intrinsieke waarde gedurende het verslagjaar. Het aantal meetmomenten wordt als gewogen gemiddelde beschouwd.

	Kosten direct ten laste van WPLS		Ontvangen kostenvergoeding door de Beheerder	Totaal LKF
	Management fee	Service fee		2016
WPLS	0,15%	0,10%	0,00%	0,25%

Portefeuille Omloop Factor (POF)

Fonds	01-01-2016 t/m 30-06-2016	01-01-2015 t/m 30-06-2015
Werknemers Pensioen Lange Staatsobligatiefonds	125,39%	127,11%

De Portefeuille Omloop Factor (POF) geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de beleggingen ten opzichte van het gemiddelde Fondsvermogen en is een maatstaf voor de mate van een actief of minder actief beleggingsbeleid. Zo betekent een omloopfactor van 200% dat in een jaar twee keer alle beleggingen uit de portefeuille zijn gekocht en verkocht.

Bij de gehanteerde berekening wordt het bedrag van de turnover bepaald door de som van de aan- en verkopen van de beleggingen in de verslagperiode te verminderen met de som van uitgifte en inkopen van participaties. Hierbij zijn alle beleggingscategorieën betrokken met uitzondering van deposito's met een oorspronkelijke looptijd korter dan een maand. De POF wordt bepaald door het bedrag van de turnover uit te drukken in een percentage van de gemiddelde intrinsieke waarde van het Fonds, welke op identieke wijze wordt berekend als bij de bepaling van de LKF voor de verslagperiode.

Transacties met verbonden partijen

Het Fonds kent de volgende relaties met verbonden partijen:

- ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V. is de beheerder van het Fonds en brengt een beheervergoeding (€ 27.000) en een servicevergoeding (€ 18.000) in rekening;
- De directie van ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V. heeft geen participaties in het fonds;
- ASR Levensverzekering N.V. participeert enerzijds in het Fonds via verkregen participaties, en anderzijds via startkapitaal van € 15.000.000.

Startkapitaal	Participaties 31-12-2015 (in stukken)	Marktwaaarde 31-12-2015 (x € 1.000)	Participaties 30-06-2016 (in stukken)	Marktwaaarde 30-06-2016 (x1.000)
ASR Levensverzekering N.V.	300.000	18.290	300.000	20.876

Personeel

De Beheerder heeft geen personeel in dienst. Per 30 juni 2016 zijn 75 medewerkers (23 FTE's) gedetacheerd bij ANB middels een detacheringsovereenkomst met ASR Nederland N.V. De totale personeelskosten van de beheerder bedragen € 1.234.755 in de eerste helft van het jaar 2016. De doorbelaste personeelskosten bestaan volledig uit vaste beloningen (AIFMD artikel 22, lid 2 e). De Beheerder deelt niet in het beleggingsresultaat als vergoeding voor het beheer van de beleggingsfondsen waarover verslag wordt gedaan. Er is derhalve geen sprake van carried interest (het deel in de winst van het fonds bestemd voor de beheerder van het fonds als vergoeding voor het beheer). Voor de werkzaamheden verricht door de statutaire directie ontvangt ASR Nederland N.V. een management fee van € 17.800 per directielid over de eerste helft van het jaar 2016. De totale kosten voor de directie en identified staff bedragen € 135.942 (AIFMD artikel 22, lid 2 f).

In onderstaande tabel is de totale beloning opgenomen met betrekking tot de door de beheerde ingeleende medewerkers. Een toerekening van deze bedragen aan het Fonds is voor dit verslagjaar niet mogelijk aangezien relevante informatie niet beschikbaar is. Nadere informatie over het beloningsbeleid is opgenomen op de website www.asr.nl.

Personeelskosten	01-01-2016 t/m 30-06-2016	Begunstigden
Directie	71.298	4
Identified Staff	64.644	3
Medewerkers	1.098.813	72
Totaal	1.234.755	79

Overig

Zowel de kosten bij uitgifte en inkoop van participaties, als de beheer- en servicevergoeding, zijn vrijgesteld van BTW.

Overige informatie

Winstbestemming

Na vaststelling van het jaarverslag wordt het resultaat toegevoegd aan de overige reserves, onderdeel van het eigen vermogen.

Dividendvoorstel

Het Fonds keert geen dividend uit. De door het Fonds ontvangen dividenden worden herbelegd en komen tot uiting in de waardeontwikkeling van het Fonds.

Bijzondere gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich in de periode tot aan de openbaarmaking van dit halfjaarverslag geen gebeurtenissen voorgedaan, die een aanpassing van of een toelichting op de financiële overzichten noodzakelijk maken.

ONDERTEKENING VAN DE HALFJAARREKENING

Utrecht, 26 augustus 2016

ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V.
Namens Werknemers Pensioen Lange Staatsobligatiefonds

De directie,

De heer D. Gort

De heer M.G. Jekel

De heer J.Th.M. Julicher

De heer G.C. Mattu

Bijlage

Bijlage 1

Specificatie Beleggingen Werknemers Pensioen Lange Staatsobligatiefonds

Naam Instrument	Rating	Instrument type	Land	Valuta	Aantal	Koers per 30-06-2016	Marktwaaarde 30-06-2016
DUITSLAND_4.75%_04/07/2034	AAA	Bond	DE	EUR	2.645.000	182,86	4.836
DUITSLAND_3.25%_04/07/2042	AAA	Bond	DE	EUR	2.530.000	173,62	4.392
NEDERLAND_2.5%_15/01/2033	AAA	Bond	NL	EUR	2.160.000	136,43	2.947
DUITSLAND_5.5%_04/01/2031	AAA	Bond	DE	EUR	1.450.000	179,67	2.605
NEDERLAND_5.5%_15/01/2028	AAA	Bond	NL	EUR	1.130.000	162,43	1.835
DUITSLAND_2.5%_04/07/2044	AAA	Bond	DE	EUR	1.130.000	157,94	1.785
NEDERLAND_2.75%_15/01/2047	AAA	Bond	NL	EUR	1.070.000	163,72	1.752
NEDERLAND_3.75%_15/01/2042	AAA	Bond	NL	EUR	959.000	181,64	1.742
NEDERLAND_4%_15/01/2037	AAA	Bond	NL	EUR	870.000	173,39	1.508
DUITSLAND_2.5%_15/08/2046	AAA	Bond	DE	EUR	590.000	160,96	950
DUITSLAND_0.75%_15/04/2018	AAA	Bond	DE	EUR	850.000	102,66	927
NEDERLAND_0.5%_15/07/2026	AAA	Bond	NL	EUR	770.000	104,11	802
NWB_1.25%_27/05/2036	AAA	Bond	NL	EUR	750.000	106,34	798
DUITSLAND_4%_04/01/2037	AAA	Bond	DE	EUR	440.000	176,59	777
ASFINAG_1.5%_15/09/2030	AA+	Bond	AT	EUR	700.000	108,97	763
IERLAND_0.8%_15/03/2022	A+	Bond	IE	EUR	590.000	104,82	618
DUITSLAND_6.25%_04/01/2030	AAA	Bond	DE	EUR	330.000	186,24	615
SPANJE_4.4%_31/10/2023	BBB+	Bond	ES	EUR	460.000	126,10	580
HYPO ALPE-ADRIA_2.375%_13/12/2022	AA+	Bond	AT	EUR	500.000	110,70	554
DUITSLAND_4.75%_04/07/2028	AAA	Bond	DE	EUR	320.000	159,12	509
DUITSLAND_6.5%_04/07/2027	AAA	Bond	DE	EUR	290.000	174,36	506
POLEN_1.5%_19/01/2026	BBB+	Bond	PL	EUR	480.000	103,20	495
FINLAND_2.75%_04/07/2028	AA+	Bond	FI	EUR	360.000	130,42	470
BELGIE_1%_22/06/2026	AA	Bond	BE	EUR	400.000	107,57	430
BELGIE_1%_22/06/2031	AA	Bond	BE	EUR	400.000	106,50	426
IERLAND_5.4%_13/03/2025	A+	Bond	IE	EUR	280.000	141,99	398
FINLAND_0.75%_15/04/2031	AA+	Bond	FI	EUR	370.000	105,60	391
BELGIE_5%_28/03/2035	AA-	Bond	BE	EUR	220.000	177,39	390
EXPIMPBANK KOREA_2%_30/04/2020	AA-	Bond	KR	EUR	300.000	106,60	320
LETLAND_1.375%_16/05/2036	A-	Bond	LV	EUR	300.000	102,24	307
DEVEL BK JAPAN_0.375%_21/10/2019	A	Bond	JP	EUR	300.000	100,66	302
FINLAND_4%_04/07/2025	AA+	Bond	FI	EUR	200.000	136,09	272
LETLAND_1.375%_23/09/2025	A-	Bond	LV	EUR	200.000	108,48	217
METROPOLITANLIFE2.375%30/09/2019	AA-	Bond	US	EUR	200.000	106,94	214
CAF_1.875%_29/05/2021	AA-	Bond	SP	EUR	200.000	106,61	213
3M COMPANY_FRN_15/05/2020	AA-	Bond	US	EUR	210.000	99,74	209
LITHUANIA_1.25%_22/10/2025	A-	Bond	LT	EUR	190.000	106,80	203
LLOYDS BANK_0.5%_11/04/2023	AAA	Bond	GB	EUR	200.000	101,45	203
DAIMLER_FRN_12/01/2019	A-	Bond	DE	EUR	200.000	100,35	201
UPS_FRN_15/07/2020	A+	Bond	US	EUR	200.000	100,21	200
NAT AUSTRalia B_FRN_19/04/2021	AA-	Bond	AU	EUR	200.000	100,11	200
HSBC_FRN_27/11/2019	AA-	Bond	FR	EUR	200.000	99,89	200
ITALIE_4.75%_01/09/2021	BBB	Bond	IT	EUR	160.000	122,31	196

Naam Instrument	Rating	Instrument type	Land	Valuta	Aantal	Koers per 30-06-2016	Marktwaarde 30-06-2016
ESM_1.85%_01/12/2055	AA+	Bond	SP	EUR	150.000	120,35	181
SLOWA GOV BD_1.625%_21/01/2031	A+	Bond	SK	EUR	150.000	109,09	164
ITALY BUON_0.95%_15/03/2023	BBB	Bond	IT	EUR	160.000	101,42	162
DUITSLAND_0.5%_15/02/2026	AAA	Bond	DE	EUR	150.000	106,14	159
ROYAL_BNK_OF CAN_FRN_19/01/2021	AA-	Bond	CA	EUR	150.000	100,85	151
EXPIMBNK KOREA_0.375%_15/03/2019	AA-	Bond	KR	EUR	150.000	100,83	151
DUITSLAND_0.5%_15/02/2025	AAA	Bond	DE	EUR	140.000	106,67	149
BELGIE_5.5%_28/03/2028	AA-	Bond	BE	EUR	90.000	160,32	144
POLEN_0.875%_14/10/2021	BBB+	Bond	PL	EUR	130.000	102,60	133
OOSTENRIJK_1.65%_21/10/2024	AA+	Bond	AT	EUR	110.000	114,45	126
NAT AUSTRALIA B_0.875%_16/11/2022	AAA	Bond	AU	EUR	120.000	104,79	126
SPANJE_5.5%_30/04/2021	BBB+	Bond	ES	EUR	100.000	125,59	126
STOCK COUN COUN2.125%12/09/2022	AA+	Bond	SE	EUR	100.000	112,96	113
NORDRHEIN WF_1.625%_24/10/2030	AA-	Bond	DE	EUR	100.000	112,79	113
BELGIE_4%_28/03/2032	AA	Bond	BE	EUR	70.000	152,72	107
SR-BANK BOLIG_0.75%_18/01/2023	AAA	Bond	NO	EUR	100.000	103,84	104
CAF_1%_10/11/2020	AA-	Bond	SP	EUR	100.000	102,74	103
DEUTCH BNK CED_0.625%_25/11/2020	A+	Bond	DE	EUR	100.000	102,27	102
KOMMUNALBNKEN0.625%_20/04/2026	AAA	Bond	NO	EUR	100.000	102,16	102
ENSKILDA_FRN_%_26/05/2020	A+	Bond	SE	EUR	100.000	100,72	101
AEGON BANK_0.25%_25/05/2023	AAA	Bond	NL	EUR	100.000	100,48	100
LEEDS BS_0.125%_21/04/2020	AAA	Bond	GB	EUR	100.000	100,29	100
DUITSLAND_5.625%_04/01/2028	AAA	Bond	DE	EUR	30.000	167,19	50
DUITSLAND_1.5%_15/05/2024	AAA	Bond	DE	EUR	40.000	114,82	46
SAECURE 14 A2 30/01/2019	AAA	ABS	NL	EUR	100.000	101,32	101
SAECURE 12 A2_FRN_30/07/2092	AAA	ABS	NL	EUR	100.000	101,21	101
STORM 2016-1 A2_22/04/2054	AAA	ABS	NL	EUR	100.000	100,66	101
ARENA 2014-2NHG A2_FRN17/04/2020	AAA	ABS	NL	EUR	100.000	100,43	100
DOLPH 2014-3 A_FRN_28/12/2099	AAA	ABS	NL	EUR	100.000	100,20	100
DMPL_X_A2_26/06/2051	AAA	ABS	NL	EUR	100.000	101,24	96

Totaal beleggingen Werknemers Pensioen Lange Staatsobligatiefonds

41.770

ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V.

Archimedeslaan 10

3584 BA Utrecht

www.asr.nl

α.s.r.
de nederlandse
vermogens
beheerders